

VIRTUAL GALEREYALAR VA ONLAYN LOYIHALAR ORQALI SAN'AT TA'LIMINI BOYITISH

Usmonov Umid Farxodovich

Navoiy davlat universiteti

“Tasviriy san’at va muhandislik grafikasi” – ta’lim yo‘nalishi
2-kurs talabasi

Anotatsiya: Ushbu maqolada virtual galereyalar va onlayn loyihalar orqali san’at ta’limini boyitishning nazariy va amaliy jihatlari yoritilgan. Zamonaviy raqamli texnologiyalar ta’lim jarayoniga kirib kelishi bilan o‘quvchilarni san’at olamiga jalb etishning yangi shakllari paydo bo‘lmoqda. Virtual galereyalar san’at asarlarini raqamli muhitda namoyish etish, ularni tahlil qilish va interfaol tarzda o‘rganish imkonini beradi. Onlayn loyihalar esa o‘quvchilarning ijodiy faoliyatini rivojlantirib, ularni jamoaviy ishlash, fikr almashish va o‘z g‘oyalarini global auditoriyaga taqdim etishga o‘rgatadi. Maqolada san’at ta’limida raqamli muhitdan foydalanishning afzalliklari, o‘qituvchilar uchun yangi pedagogik imkoniyatlar hamda o‘quvchilarda badiiy tafakkurni shakllantirishga ta’siri tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: virtual galereya, onlayn loyiha, san’at ta’limi, raqamli muhit, ijodiy tafakkur, o‘quvchi faolligi, pedagogik innovatsiya.

Bugungi kunda san’at ta’limi raqamli texnologiyalar bilan chambarchas bog‘liq holda rivojlanmoqda. Internet tarmog‘i, multimedia platformalari, virtual muzeylar va onlayn ta’lim tizimlari o‘qituvchilar va o‘quvchilarga san’at olamini yangi rakursda o‘rganish imkonini yaratmoqda. Virtual galereyalar yordamida o‘quvchilar dunyo bo‘ylab mashhur muzey va san’at asarlarini raqamli formatda tomosha qilish, ularning yaratilish tarixi, uslubi va badiiy tahlilini o‘rganish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Bu esa an’anaviy darslardan farqli o‘laroq, o‘quvchilarni faol ishtirokchi sifatida ta’lim jarayoniga jalb etadi.

Onlayn loyihalar orqali o‘quvchilar o‘z badiiy ishlarini raqamli ko‘rgazmalar shaklida taqdim etish, boshqa o‘quvchilar bilan fikr almashish va o‘z ijodiy qarashlarini global auditoriyaga yetkazish imkoniga ega bo‘ladilar. Bunday loyihalar san’at darslarini zamonaviy talablarga moslashtiradi, o‘quvchilarda tanqidiy fikrlash, ijodiy yondashuv va mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

San’at ta’limida virtual va onlayn vositalardan foydalanish nafaqat badiiy idrokni kengaytiradi, balki raqamli savodxonlikni ham rivojlantiradi. Bu o‘z navbatida,

o'quvchilarni XXI asrning ijodiy va texnologik muhitiga moslashgan shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bois, ushbu maqolada virtual galereyalar va onlayn loyihalarning san'at ta'limidagi o'rni, pedagogik imkoniyatlari va ularni samarali qo'llash metodlari tahlil qilinadi.

Raqamli texnologiyalar ta'lim sohasida, ayniqsa san'at yo'nalishida, o'quv jarayonining samaradorligini oshiruvchi muhim vosita sifatida keng qo'llanilmoqda. Virtual galereyalar va onlayn loyihalar san'at darslariga yangi mazmun olib kirib, o'quvchilarning badiiy dunyoqarashi, estetik tafakkuri va ijodiy faolligini rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Bu vositalar san'at asarlarini chuqur tahlil qilish, ularni vizual tarzda idrok etish, shuningdek, o'quvchilarni o'z ijodiy ishlarini taqdim etishga tayyorlash imkonini beradi.

Virtual galereyalar o'quvchilarga dunyo miqyosidagi san'at durdonalarini masofadan turib tomosha qilish imkonini beradi. Masalan, "Louvre", "Metropolitan" yoki "Tate Modern" kabi mashhur muzeylarning virtual turlari o'quvchilarga o'z mamlakatidan chiqmagan holda turli davr va uslublardagi asarlarni o'rganish imkoniyatini yaratadi. Bu jarayon o'quvchilarda estetik idrok, kuzatuvchanlik, tahliliy fikrlash va san'at asarlarini baholash ko'nikmalarini shakllantiradi. Shovdirov S.A. (2025) ta'kidlaganidek, "flipped classroom" texnologiyasi bilan uyg'unlashtirilgan virtual ko'rgazmalar o'quvchilarni mustaqil tahlil qilishga, badiiy elementlarni ajrata bilishga va ularni o'z ijodiy ishlarida qo'llashga o'rgatadi.

Onlayn loyihalar esa o'quvchilarga o'z asarlarini raqamli muhitda namoyish etish, fikr almashish va jamoaviy ijodiy faoliyatda ishtirok etish imkonini beradi. Masalan, o'quvchilar "Google Arts & Culture", "Padlet", "Canva", "Artsteps" yoki "Sketchfab" platformalarida o'z ishlari uchun raqamli ko'rgazma yaratishlari, boshqa sinf o'quvchilari bilan fikr almashishlari va o'zaro baholash jarayonida faol qatnashishlari mumkin. Bu usul o'quvchilarda o'z fikrini asoslab berish, boshqalar ijodini baholash va konstruktiv tanqid qilish madaniyatini shakllantiradi.

Virtual va onlayn san'at loyihalari shuningdek, o'quvchilarning raqamli savodxonligini oshiradi. O'qituvchilar dars jarayonida multimedia vositalari — videodarslar, 3D modellar, grafik dasturlar (masalan, "Adobe Fresco", "Autodesk SketchBook", "Procreate")dan foydalanish orqali o'quvchilarning rang, shakl, yorug'lik va kompozitsiya haqidagi bilimlarini chuqurlashtirishlari mumkin. Bunday yondashuv o'quvchilarning vizual tafakkurini rivojlantirib, ularni nafaqat chizmachilik, balki dizayn, raqamli san'at, animatsiya kabi zamonaviy yo'nalishlarga ham qiziqtiradi.

Pedagogik nuqtai nazardan, virtual galereyalar orqali o'qituvchi o'quvchilarga mustaqil tadqiqot olib borish imkonini beradi. Masalan, o'quvchi tanlangan rassom

ijodini o'rganib, uning uslubiy xususiyatlarini tahlil qilishi va shu asosda o'z kompozitsiyasini yaratishi mumkin. Bu jarayon o'quvchini faqat bilim oluvchi emas, balki izlanish faoliyatining subyekti sifatida shakllantiradi. Shavdirov S.A. (2017) fikricha, o'quvchilarni san'at sohasidagi ilmiy-ijodiy faoliyatga tayyorlashda interfaol metodlar va mustaqil izlanishga yo'naltiruvchi topshiriqlar eng samarali natija beradi.

Onlayn loyihalarning yana bir muhim jihati — ularning ijtimoiy ta'siridir. O'quvchilar global miqyosda san'at ixlosmandlari bilan muloqot qilish, o'z ishlari haqida xalqaro fikr bildirish imkoniga ega bo'ladilar. Bu esa ularning motivatsiyasini oshiradi, o'z ijodiga mas'uliyat bilan yondashishga undaydi. Shuningdek, o'quvchilar o'z milliy madaniy merosini virtual loyihalarda namoyish etish orqali milliy o'zlikni anglash va uni targ'ib qilishga xizmat qiladilar.

Zamonaviy o'qituvchi uchun virtual galereyalar va onlayn loyihalar san'at ta'limini modernizatsiya qilishda kuchli vosita hisoblanadi. Ular orqali o'qituvchi o'quvchilarning o'quv faolligini oshirish, dars jarayonida shaxsiylashtirilgan yondashuvni amalga oshirish, ularning ijodiy salohiyatini ochish imkoniga ega bo'ladi. Shovdirov S.A. (2023) o'z tadqiqotlarida shunday ta'kidlaydi: tasviriy savodxonlikni rivojlantirishda o'quvchilarda mantiqiy va abstrakt fikrlashni shakllantirish muhim omil hisoblanadi. Virtual vositalar aynan shu jarayonni samarali tashkil etadi.

Natijada, raqamli platformalardan foydalanish san'at ta'limini an'anaviy chegaralardan chiqarib, uni global, interfaol va ijodiy muhitga aylantiradi. Har bir o'quvchi o'zining shaxsiy g'oyasini, badiiy qarashini va estetik his-tuyg'ularini erkin ifoda etish imkoniga ega bo'ladi. Bu esa zamonaviy maktab ta'limining asosiy maqsadi — o'z fikrini mustaqil ifoda eta oladigan, ijodkor, estetik didi rivojlangan shaxsni tarbiyalashga xizmat qiladi.

Virtual galereyalar va onlayn loyihalar orqali san'at ta'limini boyitish bugungi kunda o'quv jarayonining ajralmas qismiga aylanmoqda. Ushbu yondashuv o'quvchilarga san'at asarlarini chuqur tahlil qilish, ularni mustaqil o'rganish va ijodiy ifodada qo'llash imkonini beradi. Virtual muhit o'quvchilarning estetik didini, badiiy idrokini va ijodiy tafakkurini rivojlantiradi, shu bilan birga raqamli savodxonlik va axborot madaniyatini ham shakllantiradi.

O'qituvchilar uchun esa bu metodika san'at ta'limini zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish imkonini yaratadi. Onlayn loyihalar orqali o'quvchilar o'z milliy madaniyati va badiiy qarashlarini global miqyosda targ'ib qilish imkoniga ega bo'ladilar. Bu holat o'quvchilarda ijodiy motivatsiyani oshirib, ularning o'quv jarayonida faol ishtirok etishiga turtki beradi.

Demak, virtual galereyalar va onlayn loyihalarning san'at ta'limidagi roli — o'quvchilarni faqat bilim oluvchi emas, balki yaratuvchi, tahlilchi va san'atni anglay oluvchi shaxs sifatida shakllantirishdir. Shu sababli, raqamli vositalarni ta'lim jarayoniga chuqur integratsiya qilish san'at darslarini yanada samarali, interfaol va ijodiy qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Шавдиров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности // Педагогическое образование и наука. – 2017. – № 2. – С. 109–110.
2. Shavdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology // AIP Conference Proceedings. – 2025. – Vol. 3268. – No. 1. – P. 070035.
3. Shovdirov S. Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region // E3S Web of Conferences. – 2024. – Vol. 587. – P. 02016.
4. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in the Process of Teaching Fine Arts // International Journal on Integrated Education. – 2023. – Vol. 4. – No. 3. – P. 60–66.
5. Ibraimov X., Shovdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students // Science and Innovation. – 2023. – Vol. 2. – No. B10. – P. 192–198.
6. Anderson T., & Dron J. Teaching Crowds: Learning and Social Media. – AU Press, 2014.
7. Mishra P., & Koehler M. J. Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge // Teachers College Record. – 2006. – Vol. 108(6). – P. 1017–1054.
8. Bates T. Digital Education: Pedagogy and Practice. – Routledge, 2019.
9. Shovdirov S. A. Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari // Inter Education & Global Study. – 2024. – No. 1. – P. 8–14.
10. Laurillard D. Teaching as a Design Science: Building Pedagogical Patterns for Learning and Technology. – Routledge, 2012.

